

КОНСОЛІДАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ЯК СИСТЕМНА ОСНОВА СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ

©2019 КОЛЕЩУК О. Я.

УДК 658.014.1.011.56

JEL: L86; M11

Колещук О. Я. Консолідація інформаційних ресурсів як системна основа стратегічного управління інноваційністю підприємств

Мета статті – формування процесу консолідації інформаційних ресурсів як системної основи стратегічного управління інноваційністю підприємств. Визначено, що в сучасних турбулентних умовах господарювання консолідація інформаційних ресурсів у забезпеченні ефективної діяльності підприємств і підвищення рівня їх розвитку є актуальною. Визначено, що важливим фактором, який приводить до формування ціннісно-сислової парадигми діяльності підприємств, виступає консолідація інформаційних ресурсів. Сформовано елементний склад сутності поняття «інформація». Розкрито, що інформаційні ресурси передаються усним, письмовим або іншим чином; виокремлено види передачі інформації. Виявлено, що кожне підприємство у своїй діяльності використовує великий масив інформаційних ресурсів; наведено їх класифікацію. Визначено, що консолідація інформаційних ресурсів характерна тим, що на певному етапі вирішення будь-якого завдання проявляється сукупність нових відомостей, які можна порівняти із системою власних уявлень, понять, установок і оцінок. У подальшій діяльності ця оновлена інформація буде осмислена, структурована й оформлена та стане системною основою стратегічного управління інноваційністю підприємств.

Ключові слова: інформаційні ресурси, інформація, консолідація, діяльність підприємств, стратегічне управління інноваційністю підприємств.

DOI:

Рис.: 4. Табл.: 1. Бібл.: 12.

Колещук Орест Ярославович – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки підприємства та інвестицій, Національний університет «Львівська політехніка» (вул. Степана Бандери, 12, Львів, 79013, Україна)

E-mail: orest.y.koleshchuk@lpnu.ua

УДК 658.014.1.011.56

JEL: L86; M11

Колещук О. Я. Консолидация информационных ресурсов как системная основа стратегического управления инновационностью предприятий

Цель статьи – формирование процесса консолидации информационных ресурсов как системной основы стратегического управления инновационностью предприятий. Определено, что в современных турбулентных условиях хозяйствования консолидация информационных ресурсов в обеспечении эффективной деятельности предприятий и повышении уровня их развития является актуальной. Установлено, что важным фактором, приводящим к формированию ценностно-смысловой парадигмы деятельности предприятий, выступает консолидация информационных ресурсов. Сформирован элементный состав сущности понятия «информация». Раскрыто, что информационные ресурсы передаются устным, письменным или другим способом; выделены виды передачи информации. Выявлено, что каждое предприятие в своей деятельности использует большой массив информационных ресурсов; приведена их классификация. Определено, что консолидация информационных ресурсов характерна тем, что на определенном этапе решения любой задачи проявляется совокупность новых сведений, которые можно сравнить с системой собственных представлений, понятий, установок и оценок. В дальнейшей деятельности эта обновленная информация будет осмыслена, структурирована, оформлена и станет системной основой стратегического управления инновационностью предприятий.

Ключевые слова: информационные ресурсы, информация, консолидация, деятельность предприятий, стратегическое управление инновационностью предприятий.

Рис.: 4. Табл.: 1. Библ.: 12.

Колещук Орест Ярославович – кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры экономики предприятия и инвестиций, Национальный университет «Львовская политехника» (ул. Степана Бандеры, 12, Львов, 79013, Украина)

E-mail: orest.y.koleshchuk@lpnu.ua

UDC 658.014.1.011.56

JEL: L86; M11

Koleshchuk O.Ya. Consolidation of Information Resources as a Systemic Base for the Strategic Management of the Enterprises' Innovativeness

The article is aimed at forming the process of consolidation of information resources as a systemic base for the strategic management of the enterprises' innovativeness. It is defined that in today's turbulent economic environment, the consolidation of information resources in ensuring the efficient operation of enterprises and improving their level of development is relevant. It is determined that the consolidation of information resources is an important factor leading to the formation of the value-sense paradigm of the enterprises' activities. The elemental composition of the essence of the concept of «information» is formed. It is disclosed that information resources are transferred in an oral, written or other way; types of information transmission are allocated. It is identified that each enterprise uses a large amount of information resources in its activities; a classification of them is provided. It is defined that the consolidation of information resources is characterized by the fact that at some stage of task solution an aggregate of new information is present that can be compared with a system of own views, concepts, attitudes and assessments. In the future, this updated information will be understood, structured, formalized and will become the systemic base of the strategic management of the enterprises' innovativeness.

Keywords: information resources, information, consolidation, activities of enterprises, strategic management of the enterprises' innovativeness.

Fig.: 4. Tbl.: 1. Bibl.: 12.

Koleshchuk Orest Ya. - Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Enterprise Economics and Investments, Lviv Polytechnic National University (12 Stepana Bandery Str., Lviv, 79013, Ukraine)

E-mail: orest.y.koleshchuk@lpnu.ua

Глобалізація економічних процесів, що характеризується безперервністю потоків інформації, вимагає розгляду питання щодо консолідації інформаційних ресурсів, що є системною основою стратегічного управління інноваційністю підприємств.

Нові умови обумовлюють впровадження креативних напрямів для розвитку сучасних підприємств, що базуються на використанні системи інформаційних ресурсів з обов'язковим урахуванням потенціалу людських знань.

Головною метою консолідації інформаційних ресурсів є надання підприємству достовірної та актуальної інформації для прийняття ефективних управлінських рішень на будь-якому етапі життєвого циклу підприємства.

Питаннями консолідації системи інформаційних ресурсів як основи стратегічного управління інноваційністю підприємств займалися вітчизняні та зарубіжні науковці, а саме: Бабінська С. [1], Гогот М. [10], Денисенко М. [2], Козак В. [5], Мельник П. [6], Остаецький В. [7], Пуцентейло П. [9], Чупріна М. [10] та інші.

Проте питання використання інформаційних ресурсів для формування основи стратегічного управління інноваційністю підприємств у сучасних умовах є досить актуальним і вимагає подальшого розвитку.

Мета статті – формування процесу консолідації інформаційних ресурсів як системної основи стратегічного управління інноваційністю підприємств.

Сучасні умови вимагають від підприємств адаптації, активності та гнучкості до впливів екзогенного та ендогенного середовища. Для формування ефективних управлінських рішень необхідно консолідувати інформаційні ресурси, що є системною основою стратегічного управління інноваційністю підприємств. Отримання необхідної своєчасної, достовірної та актуальної інформації дає змогу структурувати її та оптимально використовувати.

У сучасних турбулентних умовах господарювання консолідація інформаційних ресурсів у забезпеченні ефективної діяльності підприємств та підвищення рівня їх розвитку є актуальною.

Сучасний розвиток інноваційності супроводжується сталою зміною сфер життєдіяльності суспільства, прогресуючою глобалізацією тощо. Важливими факторами, що впливають на формування ціннісно-сміислової парадигми діяльності підприємств, виступає консолідація інформаційних ресурсів.

У звичному розумінні поняття «інформація» походить від латинського слова «informatio», яке має декілька значень (*рис. 1*).

Відповідно до Закону України «Про інформацію» [3] сутність поняття «інформація» полягає в тому, що це «будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді». За змістом інфор-

мація поділяється на такі види: інформація про фізичну особу; інформація довідково-енциклопедичного характеру; інформація про стан довкілля (екологічна інформація); інформація про товар (роботу, послугу); науково-технічна інформація; податкова інформація; правова інформація; статистична інформація; соціологічна інформація; інші види інформації.

У господарській діяльності використання своєчасної, достовірної та актуальної інформації відіграє важливу роль для стратегічного управління інноваційністю підприємств і допомагає швидко реагувати на зміни внутрішнього та зовнішнього середовища, що є основою побудови прогностичних показників розвитку підприємств для розробки та впровадження ефективних управлінських рішень на кожному етапі розвитку.

Джерела інформації за надходженням, що є основою стратегічного управління інноваційністю підприємств, можна розділити на дві групи:

- ✦ *внутрішні* (джерела інформації представлені інформаційно-аналітичними відділами та групами працівників підприємств, діяльність яких пов'язана з різними інформаційними зв'язками і періодичною звітністю);
- ✦ *зовнішні* (джерела включають інформацію, що публікується у відкритому доступі або надходить з інших підприємств, включає повідомлення про інновації в технологічному процесі виробництва продукції, рівень конкуренції на внутрішньому та зовнішньому ринках, ціни на продукцію підприємств-конкурентів, інвестиційні можливості, ринки збуту, сировини тощо).

Окремо слід виділити зовнішню інформацію, що є регламентованою та обов'язковою до виконання. Інформація про механізми регулювання діяльності підприємств через економічні та адміністративні важелі держави встановлюються відповідними нормативними актами. Ця інформація стосується механізмів державного регулювання ціноутворення, держінвестицій, оподаткування, захисту прав виробників та споживачів тощо.

Інформаційні ресурси передаються усним, письмовим або іншим чином (*рис. 2*).

Основним елементом формування стратегічного управління інноваційністю підприємств є використання інформаційних ресурсів, які, своєю чергою, є результатом взаємодії процесів функціонування та автоматизації інформаційних систем усіх сфер функціонування підприємств.

Кожне підприємство у своїй діяльності використовує великий масив інформаційних ресурсів, класифікацію яких наведено на *рис. 3*.

Інформаційні ресурси існують у часі та просторі, можуть передаватися між поколіннями.

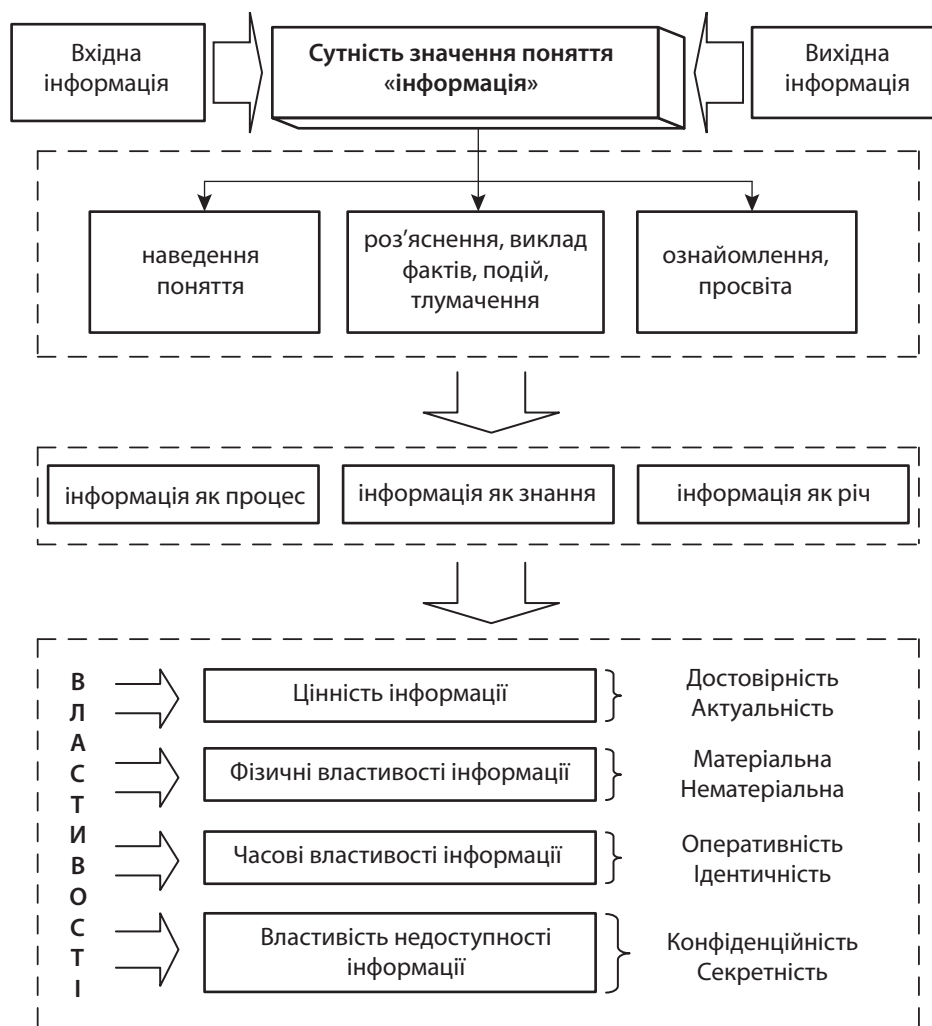

Рис. 1. Елементний склад сутності поняття «інформація»

Рис. 2. Способи передачі інформаційних ресурсів

Інформаційні ресурси можуть бути представлені в різних формах – як в електронній, так і в неелектронній, однак у процесі розвитку комунікаційних систем та Інтернету все більшу перевагу віддають електронній інформації, створюючи при цьому інформаційну базу ресурсів.

Основні напрями використання мережі Інтернет вітчизняними підприємствами та організаціями України за 2017 р., згідно з даними Державної служби статистики України [9], наведено в *табл. 1*.

За результатами *табл. 1* побудовано діаграму напрямів використання мережі Інтернет підприємства-

Рис. 3. Класифікація інформаційних ресурсів

Таблиця 1

Напрями використання мережі Інтернет підприємствами та організаціями України за 2017 р.

Напрямок використання		Кількість підприємств
Кількість підприємств, які мали доступ до мережі Інтернет		39 582
З них використовували мережу Інтернет для:		
1	надсилання чи отримання повідомлень електронною поштою	38 929
2	здійснення телефонних дзвінків за допомогою Інтернет/VoIP-зв'язку або відео-конференцій	12 048
3	отримання інформації про товари та послуги	34 663
4	користування миттєвим обміном повідомленнями та електронною дошкою оголошень	18 704
5	отримання інформації від органів державної влади	31 571
6	здійснення різноманітних операцій з органами державної влади (за винятком отримання інформації)	20 158
7	здійснення банківських операцій	38 227
8	доступу до інших фінансових послуг	15 535
Кількість підприємств, що мали веб-сайт, який функціонував у мережі Інтернет		16 240

ми та організаціями України (рис. 4), результати якої свідчать про те, що в мережі Інтернет користуються найбільшим попитом такі інформаційні ресурси: надсилання чи отримання повідомлень електронною поштою; здійснення банківських операцій; здійснення телефонних дзвінків за допомогою Інтернет/VoIP-зв'язку або відео-конференцій; отримання інформації від органів державної влади.

Основними функціональними ознаками системи управління інформаційними ресурсами на підприємстві є: виробнича, фінансова, маркетингова, кадрова тощо.

ВИСНОВКИ

Отже, глобалізація, яка характеризується безмежністю і безперервністю потоків інформації, вима-

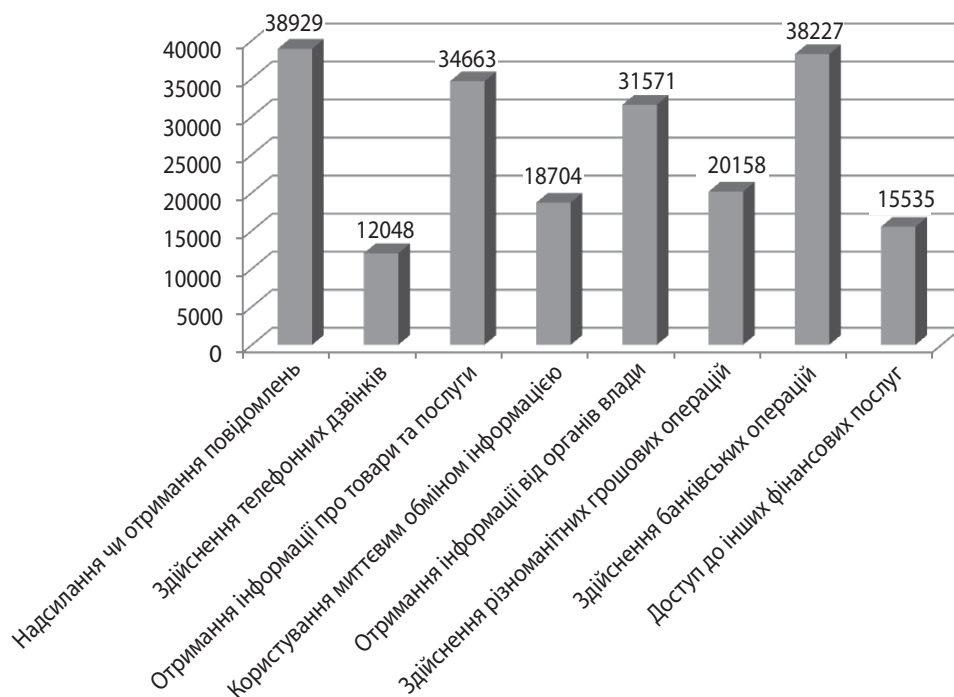

Рис. 4. Діаграма напрямів використання мережі Інтернет підприємствами та організаціями України за 2017 р.

У своїй діяльності підприємства використовують велику кількість інформаційних ресурсів, тому важливим є питання формування системи управління інформаційними ресурсами як основи стратегічного управління інноваційністю підприємств. Ще не до кінця розроблена та апробована дієва методологія кількісної та якісної оцінки та прогнозування потреби в інформаційних ресурсах, проте можна окреслити та науково обґрунтувати процес управління інформаційними ресурсами шляхом вивчення інформаційних потреб підприємства.

У процесі господарської діяльності підприємства використовують технічні засоби для роботи з інформаційними ресурсами, обсяг автоматизації, тип і інтенсивність використання яких характеризується сутністю конкретної інформаційної технології. Метою інформаційної технології є отримання необхідної інформації відповідної якості на заданому носії з урахуванням конкретно обумовлених обмежень, серед яких: обмежена вартість, швидкість опрацювання даних, інтенсивність та час використання інформаційного ресурсу, якість інформації, що отримується, тощо.

гає від підприємств консолідувати інформаційні ресурси, які застосовуються в усіх сферах їх діяльності та є системною основою стратегічного управління інноваційністю підприємств.

Консолідація інформаційних ресурсів характерна тим, що на певному етапі вирішення будь-якого завдання проявляється сукупність нових відомостей, які можна порівняти із системою власних уявлень, понять, установок і оцінок. Серед методів обробки системи інформаційних ресурсів можна виокремити: порівняння, аналіз, синтез, класифікацію, індукцію, формалізацію, моделювання та ін. У результаті такого аналізу відбувається поява нових, удосконалених інформаційних ресурсів. Відбувається оновлення знань про об'єкти або процеси. У подальшій діяльності ця оновлена інформація буде осмислена, структурована й оформлена та стане системною основою стратегічного управління інноваційністю підприємств. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Бабінська С. Я. Концепція інформаційного забезпечення інноваційного проекту та етапи її реалізації. *Бізнес Інформ*. 2017. № 1. С. 61–66.

2. Денисенко М. П. Інформаційне забезпечення ефективного управління підприємством. *Економіка та держава*. 2010. № 7. С. 19–25.

3. Закон України «Про інформацію» від 2 жовтня 1992 р. № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

4. Сучасні інформаційні системи і технології: конспект лекцій/ Іванов В. Г., Іванов С. М., Карасюк В. В. та ін. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2014. 347 с.

5. Козак В. Г. Удосконалення системи інформаційного забезпечення. *Економіка АПК*. 2010. № 1. С. 66–70.

6. Мельник П. І. Інформаційне забезпечення фінансів підприємства. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2015. № 1. С. 132–143.

7. Остаецький В. Б. Теоретичні підходи до класифікації інформаційних систем управління підприємством. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. 2015. № 12. С. 294–299.

8. Прохорова В. В. Особливості процесу формування та реалізації управління економічним розвитком підприємств // Актуальні проблеми соціально-орієнтованої економіки: кол. моногр. за ред. Прохорової В. В. Харків: Видавництво «Смуґаста типографія», 2017. С. 228–238.

9. Пуцентейло П. Р. Інформаційне забезпечення аналітичної діяльності в управлінні підприємством. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького*. 2015. № 11. С. 224–232.

10. Чуприна М. О., Гогот М. М. Використання інформаційних систем в управлінні персоналом. *Актуальні проблеми економіки та управління*. 2017. № 11. С. 236–238.

11. Chobitok V., Obydienova T., Fandieieva A., Cherniaieva A. Formation of economic information resources as a basis for raising the level of development of enterprises // SHS Web of Conferences. 2019. Vol. 67: Fifteenth Scientific and Practical International Conference "International Transport Infrastructure, Industrial Centers and Corporate Logistics" (NTI-UkrSURT 2019). URL: https://www.shs-conferences.org/articles/shsconf/abs/2019/08/shsconf_NTI-UkrSURT2019_06010/shsconf_NTI-UkrSURT2019_06010.html

12. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

REFERENCES

Babinska, S. Ya. "Kontseptsiia informatsiinoho zabezpechennia innovatsiinoho proektu ta etapy yii realizatsii" [The concept of information support of an innovative project and stages of its implementation]. *Biznes Inform*, no. 1 (2017): 61-66.

Chobitok, V. "Formation of economic information resources as a basis for raising the level of development of enterprises" International Transport Infrastructure, Industrial Centers and Corporate Logistic. 2019. https://www.shs-conferences.org/articles/shsconf/abs/2019/08/shsconf_NTI-UkrSURT2019_06010/shsconf_NTI-UkrSURT2019_06010.html

Chuprina, M. O., and Hohot, M. M. "Vykorystannia informatsiinykh system v upravlinni personalom" [Use of information systems in personnel management]. *Aktualni problemy ekonomiky ta upravlinnia*, no. 11 (2017): 236-238.

Denysenko, M. P. "Informatsiine zabezpechennia efektyvnoho upravlinnia pidpriemstvom" [Information support of effective enterprise management]. *Ekonomika ta derzhava*, no. 7 (2010): 19-25.

Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. <http://www.ukrstat.gov.ua>

Ivanov, V. H. et al. *Suchasni informatsiini systemy i tehnologii: konspekt leksii* [Modern information systems and technologies: lecture notes]. Kharkiv: Nats. yuryd. un-t im. Yaroslava Mudroho, 2014.

Kozak, V. H. "Udoskonalennia systemy informatsiinoho zabezpechennia" [Improvement of information support system]. *Ekonomika APK*, no. 1 (2010): 66-70.

[Legal Act of Ukraine] (1992). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

Melnyk, P. I. "Informatsiine zabezpechennia finansiv pidpriemstva" [Information support of enterprise finances]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*, no. 1 (2015): 132-143.

Ostaletsyky, V. B. "Teoretychni pidkhody do klasyfikatsii informatsiinykh system upravlinnia pidpriemstvom" [Theoretical approaches to the classification of information systems of enterprise management]. *Ekonomichnyi visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu Ukrainy «Kyivskiy politekhnichnyi instytut»*, no. 12 (2015): 294-299.

Prokhorova, V. V. "Osoblyvosti protsesu formuvannia ta realizatsii upravlinnia ekonomichnym rozvytkom pidpriemstv" [Features of the process of formation and implementation of management of economic development of enterprises]. In *Aktualni problemy sotsialno-orientovanoi ekonomiky*, 228-238. Kharkiv: Vyd-vo «Smuhasta typohrafiia», 2017.

Putsenteilo, P. R. "Informatsiine zabezpechennia analitichnoi diialnosti v upravlinni pidpriemstvom" [Information support of analytical activity in enterprise management]. *Naukovo-informatsiinyi visnyk Ivano-Frankivskoho universytetu prava imeni Korolia Danyla Halytskoho*, no. 11 (2015): 224-232.